

Å bekjempe sosial dumping - erfaringer fra byggebransjen

NTL 27. september 2012

Hva er sosial dumping?

En østeuropeer som jobber i Norge bør ikke ha norsk lønn. Dersom en østeuropeer skulle hatt lønn på norsk nivå, blir han rik på kort tid og vi skaper store sosiale forskjeller i hans hjemland. ... Dersom østeuropeeren skulle hatt samme lønn, vil det være sosial dumping av norske ansatte. — Jan Thorstensen, adm. dir i NST-gruppen, Haugesunds Avis

...når utenlandske arbeidstakere utsettes for brudd på helse-, miljø- og sikkerhetsregler, herunder regler om arbeidstid og krav til bostandard, og når de tilbys lønn og andre ytelser som er uakseptabelt lave sammenliknet med hva norske arbeidstakere normalt tjener eller som ikke er i tråd med gjeldende allmenngjøringsforskrifter. —Regjeringen

Utenlandsk arbeidskraft?

- «Som regel bodde de i noen elendige brakker ved arbeidsplassen. I en brakke med ikke mer enn 8 kvadratmeter gulvflate bodde 6 mann. De lå på høysekker eller hva annet de kunne finne å ligge på sammen med redskap og skrammel. ... Arbeiderne hadde betaling langt under det som ved tariffavtaler var fastsatt i Oslo og Aker. Og overtid florerte uten grenser. Av denne grunn bestemte Oslo-foreningen seg for at de måtte forsøke å organisere de tilreisende arbeiderne.» — Tillitsmann i Oslo Stein og Jord, Arbeiderbladet 16. oktober 1937
- «Resultatet er at det nu er slut med underbetalingen. Arbeiderne tjener meget bedre enn før. Det er blitt slutt med å bo i usle brakker. Det er slutt med overtidarbeid, noe som gjør at flere folk får arbeid. Uten fagforeningenes inngripen ville arbeiderne vært gjenstand for en ubeskrivelig utbytting, og det ville medført stor fare for at nivået vilde bli trukket nedover for ALLE arbeidere i Aker.»

Løftebrytere?

- «Det fackliga löftet»: Vi lovar och försäkrar att aldrig någonsin under några omständigheter arbeta till lägra lön eller sämre villkor än det vi nu lovat varandra
- Arbeidsinnvandrere fra Polen, Baltikum og Romania har ikke avgitt noe slikt løfte. De har et annet utgangspunkt, og derfor må også vi ha det
- Radikalt annerledes utgangspunkt: Tiår med autoritær statssosialisme etterfulgt av to tiår med markedsfundamentalisme
- Om de vet hva en fagforening er, tror de ofte den kun er for nordmenn
- En enorm utfordring fagbevegelsen ikke kan løse alene

Hvordan ikke bekjempe sosial dumping

 [Polski](#) | [Lietuviškai](#) | [English](#) | [Deutsch](#) | [Ukraine](#)

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

• [Cetlar](#)

- Løn og Arbejde
- A-kasse
- Medlemsservice
- Om 3F
- Nyheder
- Tema: Arbejdsplads08
- Tema: Beretning07
- Tema: Mad til mere
- Tema: Grindsted
- Tema: Overenskomst
- Tema: Tjek på service
- XL-indhold
- About 3F

Det polske byggefirma Nova Bau, der er blevet kendt i den danske offentlighed ved at stå for ombygningen af den norske skibssreder Tom Bringsværd's ejendom på Fælster, er nu dukket op i København. Mikael Hjulær

Ny blokade mod polakker i København

To nivåer: «Serløse» aktører

Magasinet.org Forsiden Landemålet 2011 Arbeidsliv Arbeidsmiljø Fagbevegelsen Politikk

Magasinet.org Arbeidsliv

OPPSIGELSE: Jacek Kret trodde han var sagt opp fra Adecco på grunn av mangel på oppdrag. Men et dokument skrevet bare på norsk har tatt fra ham både inntekt og stened fra Nav. Foto: Håvard Sæbø, Magasinet for fagorganiserte

Ferdig med Adecco

Oslo: – Jeg vil ikke lenger behandles som en hund av noe bemanningselskap, sier den polske bygningsarbeideren Jacek Kret. – Nå vil jeg lære meg norsk og ha en fast jobb.

- Lovlig sosial dumping i flere bransjer (ikke allmenngjort/på privatmarkedet)
- Adecco: «Arbeidsforholdet begynner i henhold til oppdragsbekreftelse. ... For tiden mellom oppdrag betales ikke lønn. Har det ikke vært kontakt mellom arbeidstaker og Adecco etter 6 mnd anses arbeidsforholdet for opphørt»
- Ansettelsesvern, minstelønn og eventuell «likebehandling» er lite verdt uten reel fast ansettelse
- Mye ulovlig innleie

Lærdommer

- Skal du bekjempe sosial dumping må du gjøre det sammen med de utenlandske arbeiderne. Uten dem kommer du ingen vei

Lærdommer

- For å bekjempe sosial dumping må du være villig til å se gjennom fingra med litt dumping

Lærdommer

- Å sikre retten til en skikkelig lønn er viktig, men ikke tilstrekkelig

Lærdommer

- Å arbeide mot sosial dumping er ekstremt ressurskrevende - men kan også fungere revitaliserende og organiserende

Lærdommer

- Det nytter!
- 2007: Tariffavtale med Adecco
- 2008: Første polske medlem i styret
- 2009: Hvert tredje medlem er fra Polen.
- 2010: Den store bygningsarbejderstreiken - for likere lønn
- ... Men vi vinner aldri.

Hva kan gjøres?

- Lovbestemt minstelønn kontra allmenngjøring av tariffavtaler: Må bli enklere å allmenngjøre, og flere må gjøre det
- Ny rettssituasjon fra 1. januar neste år:
 - Våre tillitsvalgte blir tillitsvalgte for de innleide, organiserte som uorganiserte, norske som utenlandske
 - Organisere, opprette klubber og tariffavtaler i utleieselskapene
 - Skjerpe kampen for faste ansettelser i innleiebedriftene
 - Bedriftstillitsvalgte må som et minimum kreve at de innleide skal være fast ansatt i bemanningsselskapet (med lønn!)

Hva kan gjøres?

- Mandat og ressurser til Arbeidstilsynet: Slå ned på ulovlig innleie, og sørge for gjennomskjæring ved bruk av falske underentreprenører og «bemanningsentrepriser»
- Det offentlige som innkjøper - helt ned på NTL-klubbnivå
- Kollektiv søksmålsrett?
- ...eller er løsningen heller økt samarbeid politi-arbeidstilsyn-skatt?